
КОРОТКИЙ
УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКИЙ
І
КИТАЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ
СЛОВНИК

精选
乌汉汉语词典

商务印书馆
选择出版社

精选 乌汉 词典
汉乌

Видавництво «Шан'у

іньшугуань»

选择出版社

Видавничий дім

«Альтетернативи»

图书在版编目(CIP)数据

精选乌汉汉乌词典/郑述谱等编. —北京:商务印
书馆, 2008

ISBN 978 - 7 - 100 - 04346 - 5

I. 精… II. 郑… III. ①乌克兰语—词典②词
典—乌、汉 IV. H741.6

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2004)第 136195 号

所有权利保留。

未经许可,不得以任何方式使用。

JĪNGXUǎN WŪHÀN CÍDIǎN
HÀNWŪ

精 选 乌 汉 词 典
汉 乌

郑述谱 伊万·契尔科 编

吴 哲 金亚娜

商 务 印 书 馆 出 版
(北京王府井大街 36 号 邮政编码 100710)

选 择 出 版 社 出 版

(252021, Україна, Київ-21)

商 务 印 书 馆 发 行

三 河 市 艺 苑 印 刷 厂 印 刷

ISBN 978-7-100-04346-5

2008 年 1 月 第 1 版

开本 787×960 1/60

2008 年 1 月 北京 第 1 次 印刷

印张 13 11/15 插页 1

定价:35.00 元

前 言

1990年,商务印书馆出版了黑龙江大学辞书研究所编写的《乌克兰语汉语词典》。这部词典出版后得到了各方的良好反应。十多年后,国际与国内的形势都发生了很大的变化。特别是,在乌克兰成为一个独立的欧洲国家之后,改革与开放的中国与乌克兰在政治、经济、文化、教育等各方面的交往都有了极大的发展。《乌克兰语汉语词典》作为联系两个伟大国家的一座语言桥梁,发挥了应有的作用,但是,作为一座“单向桥”,它已经无法满足双方日益增长的交流的需要。这时,乌克兰基辅的“选择”出版社首先提出了由两国学者合作编写并联合出版《精选乌汉汉语词典》的建议。这一建议得到了黑龙江大学辞书研究所与商务印书馆的响应。其实,这也正是中国学者与出版机构期望已久的事。于是,一个精心制定的合作计划便开始付诸实施了。

考虑到此前商务印书馆已经出版了好几种双语双向的精选词典,并且取得了很好的效果,这部《精选乌汉汉语词典》在收词范围、释义原则以及体例方面,都尽量向精选系列靠拢。但乌克兰语毕竟是另外一种独立的语言,在编写过程中根据乌克兰读者的特殊要求,对此给予了充分的考虑。

中乌双方在合作过程中,从促进与发展两大民族间的友谊与广泛交流的远大目标出发,本着平等互信、互相尊重的原则,克服了许多困难,终于成功地实现了预期的目标。这为扩大与加强中

乌两国的文化交流与合作做了一件大好事。特别应该提出的是,乌方主要编者著名汉学家伊万·契尔科(Іван Чирко)先生,在古稀之年,仍不畏艰难,辛勤工作,其崇高精神,令人感佩。遗憾的是,在本词典出版之时,他已经作古。

编者还要特别感谢加拿大的乌克兰裔学者彼得·波提契尼(Peter Potichnyj)教授对本词典编写工作所给予的始终如一的关心与支持,感谢香港实业界的崔建华先生以及基辅实业界的于云成先生及夫人董淑惠所提供的多方面的帮助。

编者深知,我们所做的这项工作具有很大的开拓意义,但开拓是难求完善的。我们诚挚地希望广大的读者对书中存在的缺点与错误提出批评与修改意见。

郑述谱

于黑龙江大学俄语语言文学研究中心

2005.09.01.

凡 例

1. 收词

本词典收入乌克兰语词 1.3 万个。

2. 立目

1) 词目基本按字母顺序排列, 但为节省篇幅, 凡排列相邻的同族词, 编排在同一词条内, 选其中一词做主条, 其余做副条, 如:

авантю́р | **а** 冒险 (行动) màoxiǎn, 盲动 mángdòng.

во́нна ~а 军事冒险. || ~**ізм**; ~**ний**.

аргуме́нт 论据 lùnjù, 理由 lǐyóu. || ~**ація** (全部) 论据

lùnjù, 理由 lǐyóu; ~**увати** 论证 lùnzhèng, 提出理由 tíchū lǐyóu.

2) 对应体动词列在同一词条内, 未完成体在前, 完成体在后, 如:

вруча́ти, вручи́ти 交给 jiāogěi, 交付 jiāofù, 递交 dìjiāo; 托付 tuōfù.

забира́ти, забра́ти ① 拿去 náqù, 取去 qǔqù, 带走 dàizǒu. ②...

3. 释义

1) 同一词条内, 后一词的释义如与前一词相同或可推知, 便不再重复列出, 如:

весла́ | **о** 桨 jiǎng; 橹 lǔ. || ~**овий**; ~**увати** 划船 huáchuán; ~**ування**; ~**яр** 划船者 huáchuánzhě.

2) 释义中的六角括号表示括号内的字可以用来替换括号前的字, 构成另一种译法, 如:

вписува́ти, вписа́ти ① 写 [列, 录, 登, 记] 人 xiě [liè, lù, dēng, jì] rù; 添写 tiānxiě. ②...

其中, “写入, 列入, 录入, 登入, 记入”均可做该义的译词。

3) 释义中的圆括号则表示括号内的字可以省略, 如:

вміщати, вмістити ① 容(得)下 róngxià, 装(得)下 zhuāngxià; 内有 nèi yǒu, 容纳 róngnà; 包含有 bāohán yǒu.

②...

有时, 译词的补充说明也放在圆括号内, 如:

арена ① (圆形的) 竞技场 yǎnjìchǎng, 竞技场 jìngjì-chǎng. ②...

4) 释义中的译词注出汉语拼音, 但重复的或可推知的, 则不列出, 如:

австралі | **ць** 澳大利亚人 Àodàliyàrén. || ~ **йський**.

5) 语法、修辞或专业标注一般不注, 但个别情况下对理解释义很有帮助的则注出, 如:

сонячний ① 太阳的 tàiyáng de, 日的 rì de. ~ **промінь**

阳光. ② 有阳光的 yǒu yángguāng de, 阳光普照的 yáng-

гуāng pǔzhào de. ~ **бік** 朝阳的一面, 阳面. ◇ **сонячна си-**

сте́ма 太阳系 tàiyángxì. **сонячний удар** 日射病 rìshèbìng,

中暑 zhòngshǔ. **сонячний час** <天> 太阳时 tàiyángshí.

词形变化表

1. 名词变格表

第一变格法

		硬变化	软变化	混合变化
单数	一格	подр ^у га	пра ^ц я ста ^н ця	гру ^ш а
	二格	подр ^у ги	пра ^ц і ста ^н ці	гру ^ш і
	三格	подр ^у зі	пра ^ц і ста ^н ці	гру ^ш і
	四格	подр ^у гу	пра ^ц ю ста ^н цю	гру ^ш у
	五格	подр ^у гою	пра ^ц ею ста ^н цію	гру ^ш ею
	六格	(на) подр ^у зі	(на) пра ^ц і (на) ста ^н ці	(на) гру ^ш і
	呼格	подр ^у го	пра ^ц е ста ^н ці	гру ^ш о
复数	一格	подр ^у ги	пра ^ц і ста ^н ці	гру ^ш і
	二格	подр ^у г	пра ^ц ь ста ^н ці	гру ^ш
	三格	подр ^у гам	пра ^ц ям ста ^н ціям	гру ^ш ам
	四格	подр ^у г	пра ^ц і ста ^н ці	гру ^ш і
	五格	подр ^у гами	пра ^ц ями ста ^н ціями	гру ^ш ами
	六格	(на) подр ^у гах	(на) пра ^ц ях (на) ста ^н ціях	(на) гру ^ш ах
	呼格	подр ^у ги	пра ^ц і ста ^н ці	гру ^ш і

第二变格法

① 阳性(单数)

	硬变化	软变化	混合变化
一格	ба ^т ько бра ^т	о ^л ень кра ^й	до ^щ шко ^л я ^р
二格	ба ^т ька бра ^т а	о ^л ен ^я кра ^ю	до ^щ у шко ^л я ^р а
三格	ба ^т ько ^в і(-у) бра ^т о ^в і(-у)	о ^л ене ^в і(-ю) кра ^в і(-ю)	до ^щ у шко ^л я ^р еві(-у)
四格	ба ^т ька бра ^т а	о ^л ен ^я кра ^й	до ^щ шко ^л я ^р а

五格	батьком братом	оленем кра́м	доще́м школяре́м
六格	(на) батькови́ (на) братови́	(на) олені́ (у) краю́(-і)	(на) дощі́ (на) школяре́ві
呼格	батьку́ брате́	олене́ краю́	дощу́ школяре́

② 阳性(复数)

	硬变化	软变化	混合变化
一格	батьки́ брати́	олени́ краі́	дощі́ школярі́
二格	батьків́ братів́	олени́в краі́в	дощі́в школярі́в
三格	батька́м брата́м	оленя́м края́м	доща́м школяра́м
四格	батьків́ братів́	олени́в краі́	дощі́ школярі́в
五格	батька́ми брата́ми	оленя́ми края́ми	доща́ми школяра́ми
六格	(на) батька́х (на) брата́х	(на) оленя́х (у) края́х	(на) доща́х (на) школяра́х
呼格	батьки́ брати́	олени́ краі́	дощі́ школярі́

③ 中性(单数)

	硬变化	软变化	混合变化
一格	вікно́	обличчя́ поле́	прізвище́
二格	вікна́	обличчя́ поля́	прізвища́
三格	вікну́	обличчю́ полю́	прізвищу́
四格	вікно́	обличчя́ поле́	прізвище́
五格	вікно́м	обличчя́м полем́	прізвищем́
六格	(на) вікні́	(на) обличчі́ (на) полі́	(на) прізвищу́
呼格	вікно́	обличчя́ поле́	прізвище́

④中性(复数)

	硬变化	软变化	混合变化
一格	вікна	обліччя поля	прізвища
二格	вікон	обличчя полів	прізвищ
三格	вікнам	обліччям полям	прізвищам
四格	вікна	обліччя поля	прізвища
五格	вікнами	обліччями полями	прізвищами
六格	(на) вікнах	(на)обліччях (на)полях	(на)прізвищах
呼格	вікна	обліччя поля	прізвища

第三变格法

	单数		复数	
一格	ніч	ма́ти	но́чі	ма́тері
二格	но́чі	ма́тері	ночѐй	ма́терів
三格	но́чі	ма́тері	ноча́м	ма́теріам
四格	ніч	ма́тір	но́чі	ма́терів
五格	ніччю	ма́тір'ю	ноча́ми	ма́теріями
六格	(у)но́чі	(на)ма́тері	(у)ноча́х	(на)ма́теріях
呼格	но́че	ма́ти	но́чі	ма́тері

第四变格法

	单数		复数	
一格	хлоп'я́	і́м'я́	хлоп'я́та	і́мена́
二格	хлоп'я́ти	і́мені(і́м'я́)	хлоп'я́т	і́мен
三格	хлоп'я́ті	і́мені	хлоп'я́там	і́менам
四格	хлоп'я́	і́м'я́	хлоп'я́т	і́мена́
五格	хлоп'я́м	і́м'ям(і́менем)	хлоп'я́тами	і́менами
六格	(на)хлоп'я́ті	(на)і́мені	(на)хлоп'я́тах	(на)і́мена́х
呼格	хлоп'я́	і́м'я́	хлоп'я́та	і́мена́

2. 形容词变格表

		单数			复数
		阳性	中性	阴性	
硬变化	一格	новий	нове	нова	нові
	二格	нового		нові	нових
	三格	новому		новій	новим
	四格	同一或二	нове	нову	同一或二
	五格	новим		новою	новими
	六格	(у) новому, -ім		(у) новій	(у) нових
软变化	一格	синій/ безкраїй	син / безкра	синя/ безкрая	сині/ безкраї
	二格	синього/безкрайого		синьої/ безкрайої	синіх/ безкраїх
	三格	синьому/безкрайому		синій/ безкраїй	синім/ безкраїм
	四格	同一或二	син / безкра	синю/ безкраю	同一或二
	五格	синім/безкраїм		синьою/ безкраєю	синіми/ безкраїми
	六格	(у) синьому, -ім/ безкрайому, -ім		(у) синій/ безкраїй	(у) синіх/ безкраїх
以 -лиць- 结尾的 形容词	一格	білолиций	білолице	білолиця	білолиці
	二格	білолицього		білолицьої	білолицьих
	三格	білолицьому		білолицій	білолицим
	四格	同一或二	білолице	білолицю	同一或二
	五格	білолицим		білолицьою	білолицьими
	六格	(у) білолицьому, -ім		(у) білолицій	(у) білолицьих

3. 动词变位表

① 现在时

		я	ти	він(вона, воно)	ми	ви	вони
第一变位法	писати	пиш ^у	пиш ^{еш}	пише	пишемо	пишете	пишуть
	нести	нес ^у	нес ^{еш}	несе	несемо	несете	несуть
	знати	знаю	зна ^ш	зна	знамо	знаете	знають
	давати	даю	да ^ш	да	дамо	даєте	дають
第二变位法	кричати	крич ^у	крич ^{иш}	крич ^{ить}	кричимо	кричите	кричать
	летіти	леч ^у	лет ^{иш}	лет ^{ить}	летимо	летите	летят
	говорити	говорю	говориш	говори ^{ть}	говоримо	говорите	говорят
	любити	люблю	любиш	любит ^ь	любимо	любите	любят

② 将来时

		я	ти	він(вона, воно)	ми	ви	вони
单式	написати	напиш ^у	напиш ^{еш}	напише	напишемо	напишете	напишут
	внести	внес ^у	внес ^{еш}	внесе	внесемо	внесете	внесут
复合式	писати	писатиму	писатимеш	писатиме	писатимемо	писатимете	писатимут
	говорити	говоритиму	говоритимеш	говоритиме	говоритимемо	говоритимете	говоритимут
合成式	писати	б ^у ду	б ^у деш	б ^у де	б ^у демо	б ^у дете	б ^у дут
		писати	писати	писати	писати	писати	писати

③ 过去时

	阳性	阴性	中性	复数
писати	писав	писала	писало	писали
написати	написав	написала	написало	написали
читати	читав	читала	читало	читали
прочитати	прочитав	прочитала	прочитало	прочитали
нести	ніс	несла	несло	несли
везти	віз	везла	везло	везли

4. 数词变格表

① Один

	单数			复数
	阳性	中性	阴性	
一格	один	одно́(одне́)	одна́	одні́
二格	одно́го		одні́ ї́(одно́ї)	одні́х
三格	одно́му		одні́й	одні́м
四格	同一或二	одно́(одне́)	одну́	同一或二
五格	одні́м		одні́ю (одно́ю)	одні́ми
六格	(на) одно́му(-ім)		(на) одні́й	(на) одні́х

② два (дві), три, чотири

一格	два	дві	три	чотири
二格	дво́х		трьо́х	чотирьо́х
三格	дво́м		трьо́м	чотирьо́м
四格	同一或二		同一或二	同一或二
五格	двома́		трьома́	чотирма́
六格	(на) дво́х		(на) трьо́х	(на) чотирьо́х

③ п'ять—дев'ятнадцять, двадцять, тридцять

一格	п'ять	двана́дцять
二格	п'яти́, п'ятьо́х	двана́дцяти́(-тьо́х)
三格	п'яти́, п'ятьо́м	двана́дцяти́(-тьо́м)
四格	п'ять 或 п'ятьо́х	двана́дцять 或 двана́дцятьо́х
五格	п'ятьма́, п'ятьо́ма	двана́дцятьма́(-тьо́ма)
六格	(на) п'яти́, п'ятьо́х	(на) двана́дцяти́(-тьо́х)
一格	сім	три́дцять
二格	семи́, сімо́х	три́дцяти́(-тьо́х)
三格	семи́, сімо́м	три́дцяти́(-тьо́м)
四格	сім 或 сімо́х	три́дцять 或 три́дцятьо́х
五格	сьо́ма, сімо́ма	три́дцятьма́(-тьо́ма)
六格	(на) семи́, сімо́х	(на) три́дцяти́(-тьо́х)

④ п'ятдесят, шістдесят, сімдесят, вісімдесят

一格	п'ятдесят
二格	п'ятдесяти́, п'ятдесятьо́х
三格	п'ятдесяти́, п'ятдесятьо́м
四格	п'ятдесят 或 п'ятдесятьо́х
五格	п'ятдесятьма́, п'ятдесятьо́ма
六格	п'ятдесяти́, п'ятдесятьо́х

⑤ сорок, дев'яносто, сто

一格	сорок	дев'яносто	сто
二格	сорока́	дев'яноста́	ста́
三格	сорока́	дев'яноста́	ста́
四格	сорок	дев'яносто	сто
五格	сорока́	дев'яноста́	ста́
六格	(на)сорока́	(на)дев'яноста́	(на)ста́

⑥ двісті, триста, чотириста. . . дев'ятсот

一格	двісті	триста	п'ятсот
二格	двохсо́т	трьохсо́т	п'ятисо́т
三格	двомста́м	трьомста́м	п'ятиста́м
四格	двісті	триста	п'ятсот
五格	двомаста́ми	трьомаста́ми	п'ятьмаста́ми
六格	(на)двохста́х	(на)трьохста́х	(на)п'ятиста́х

目 次

前言

乌汉词典

- 凡例····· 1
- 词形变化表····· 3-11
- 词典正文····· 1-380

汉乌词典

- 凡例····· 1
- 部首检字表····· 2-21
- 词典正文····· 1-399

- 参考书目····· 400

A

a¹ ①(表示对立、对比之意)而 ér,可是 kěshì,但是 dànshì. Я тут, ~ вони там. 我在这里,而他们在哪里. Він біг, ~ я за ним. 他跑,我跟着. ②(表示补充、接续及转向另一意思之意)而 ér,那么 nàme. А це хто? 这是谁呢? А ви дістали квитки? 那么您弄到票没有呢? ◇**a протé** 然而 ránér,但是 dànshì. **a саме** 也就是 yě jiùshì, 诸如 zhūrú.

a²(表示惊讶等)啊 à, 哈 hā, 哎呀 āiyā.

абза́ц (文章的)段(落)duàn.

абіде 不管哪儿 bùguǎn nǎr, 随便什么地方 suǐbiàn shénme dìfang, 任何地方 rènhé dìfang.

абіколи 任何时候 rènhé shíhou, 不管什么时候 bùguǎn shénme shíhou.

абікуди 不管到哪里 bùguǎn dào nǎlǐ, 不论去何处 bùlùn qù héchù.

абіхто 任何人 rènhé rén, 不管是谁 bùguǎn shì shéi, 随便什么人 suǐbiàn shénme rén.

абіщо 随便〔不管〕什么 suǐbiàn [bùguǎn] shénme.

абі́як 随便怎么样 suǐbiàn zěnmeyàng, 不管什么方法 bùguǎn shénme fāngfǎ.

абі́який 随便什么样的 suǐbiàn shénmeyàng de, 任何的 rènhé de.

абó 或(者)huò, 或是 huòshì.

абревіа́тура ①简缩 jiǎn suō. ②缩(略)语 suōyǔ.

абри́кóс(а) 杏(树)xìng.

абсолю́тний 绝对的 juéduì de, 无条件的 wútiáojiàn de; 纯粹的 chún cuì de, 完全的 wánquán de.

абстра́к | тний 抽象的 chōuxiàng de. || ~ ція.

абсу́рд 谬论 miùlùn, 荒谬 huāngmiù, 荒诞无稽 huāngdàn wújī. || ~ ний.

аван а́рд ①前卫(队)qiánwèi. ②先锋队 xiānfēngduì.

авáнс 预付〔支〕yùfù〔zhī〕; 预支款 yùzhīkuǎn, 垫款 diànkuǎn. одержувати ~ 得到预支款. || ~ ом 作为预付〔支〕zuòwéi yùfù〔zhī〕.

авантю́р | а 冒险(行动)màoxiǎn, 盲动 mángdòng. во́нна ~ а 军事冒险. || ~ їзм; ~ ний.

аварі́йний ①紧急的 jǐnjí de. ~ сигнал 紧急信号. ~ стан 紧急状态.

②应急用的 yìngjǐ yòng de.

ава́рі | я 遇险 yùxiǎn, 失事 shīshì; 事故 shìgù. зазна́ти ~ і 遭遇事故; 遇险.

авіаба́за 航空〔空军〕基地 hángkōng [kōngjūn] jīdì.

авіадеса́нт 空降兵 kōngjiàngbīng.

авіаконстру́ктор 飞机〔航空〕设计师 fēijī〔hángkōng〕shèjìshī.

авіано́сець〔阳〕航空母舰 hángkōng mǔjiàn.

авіапо́шт | а 航空邮政〔邮件〕hángkōng yóuzhèng〔yóujiàn〕. посла́ти лист ~ ою 寄航空信.

авіаці́йн | ий 航空的 hángkōng de, 飞行的 fēixíng de, 飞机的 fēijī de. ~ ий заво́д 飞机工厂. ~ а промисло́вість 航空工业.

авіа́ція 航空(事业)hángkōng; 航空队 hángkōngduì; 飞机 fēijī.

авра́л 全体甲板上集合 quán tǐ jiǎbǎn shàng jíhé; 全体动员的紧急工作 quán tǐ dòngyuán de jǐnjí gōngzuò. оголо́сити ~ 宣布全体总动员. || ~ ьний.

австра́лі | ць〔阳〕澳大利亚人 Àodàliyàrén. || ~ йський.

австрі́ | ць〔阳〕奥地利人 Àodīlìrén. || ~ йський.

автоба́за 汽车场 qìchēchǎng.

автобіогра́фія 自传 zìzhuàn.

автобу́с 公共汽车 gōnggòng qìchē. і́хати ~ ом 乘公共汽车.

автогра́ф 亲笔 qīnbǐ, 手迹 shǒuji, 墨迹 mòjì.

автозаво́д 汽车厂 qìchēchǎng.

автомáт ①自动机械〔装置〕zìdòng jīxiè〔zhuāngzhì〕. ②自动售货机 zìdòng shòuhuòjī. ③机器人 jīqìrén. ④自动步枪 zìdòng bùqiāng, 冲锋枪 chōngfēngqiāng. || ~ иза́ція

自动化 zìdòng huà; ~ ич-ний 自动的 zìdòng de.

автомаші́на 汽车 qìchē.

автомобі́ль〔阳〕汽车 qìchē. || ~ ний.

автоно́м | ія 自治 zìzhì. || ~ ний.